

Skyggen

Blygrå, kold og regnsilende politisk thriller

Af **Palle K. Johansen**

Roman Polanski fik Sølvbjørnen for "Skyggen" ved filmfestivalen i Berlin. Det er en film om, hvad der kan ske, når et ganske almindeligt menneske tumler ind i et koldt, kynisk politisk magtspil. Selv om Alfred Hitchcock døde i 1980, så oplever vi gysset, som han er kendt for fra f.eks. "De 39 trin" fra første øjeblik i denne nye Polanski-film. Aldrig har en færgeankomst til et øde havneområde været så uheldsvanger og spændingslovene.

En let falleret forfatter (Ewan McGregor) ankommer til en rigmændenes ferieø ved USA's østkyst, hvor han for en rigtig god betaling har fået til opgave at skrive den afgående engelske premierministers Adam Langs (Pierce Brosnan) erindringer. Han ankommer til en iskold og øde luksusferievilla, hvor han straks bliver installeret for at skrive. Vor 'ghost-forfatter' finder ud af, at hans forgænger, der næste havde skrevet 'selvbiografien' færdig, var omkommet under mystiske omstændigheder og var fundet tæt ved – druknet, formodentlig faldet over bord fra færgen.

Skrivearbejdet begynder at fængsle 'Ghost', og han begynder at søge i Adam Langs fortid. Her stiger spændingen på mærkbar vis, uden de store armbevægelser. 'Ghost' er nærmest apatiske søgende og udspørgende, og man fornemmer, at han er kommet ind på uønskede veje. Ture rundt på øen, langs stranden og gennem klitter under den truende mørke himmel og silende regn giver uhyggestemningen et ryk opad. (Jeg fik i øvrigt fortalt, at filmen var blevet optaget på Rømø og Sild i foråret 2009, men det får vel ikke filmentusiaster til at valfarte til de Vestjyske øer?)

Det viser sig efterhånden, at premierminister Lang bliver anklaget af de britiske nyhedsmedier for illegalt at have udleveret terrorismestænkte fanger til USA og dermed til tortur ved CIA – en krigsforbrydelse. En rettergang mod ham er ved at blive etableret i Haag.

For ikke at afsløre spændingens kulmination skal jeg blot understrege endnu en gang, at Hitchcock svæver over vandene: En udefra kommende almindelig person er i fokus. Han hvirvles nærmest tilfældigt ind i dødsensfarlige begivenheder på et højt, politisk plan. Som publikum er vi lige så uvidende, forvirrede og forskrækkede som hovedpersonen 'Ghost'. Vi kommer på intet tidspunkt 'foran' hovedpersonen i historien. Filmens slutbillede er en ren smuk, uhyggelig Hitchcock, så skynd dig ind og se filmen!

Filmisk er det en stor oplevelse at følge Polanskis stærke udnyttelse af lyd (man bruger ørerne aktivt!), lys (nærmest mangel på lys!), farver (meget, meget i gråt!) og tempo (uhyggeligt roligt!), der fastholder os i en stigende spænding. Ewan McGregor som den navnløse 'skyggeskriver' udvikler sig

fra glad stolthed over sit fede job til apatisk, hjælpeløs rædsel over, hvad der sker omkring ham. Pierce Brosnans temperamentsfulde elegance stivner noget og bliver forkrampet sidst i filmen.

Imidlertid synes Polanski her udover ikke at stille de store spørgsmål i filmen. Hvor tæt filmen end er på den afgåede britiske premierminister Tony Blair, så smutter filmen uden om nogle væsentlige og konsekvente spørgsmål til vore dages aktuelle begivenheder. Det bliver for nemt, for flygtigt og for overfladisk. Men måske er det Polanskis idé ikke at give svar, men lade os selv finde dem, hvis det overhovedet er muligt?

Filmene lægger op til alvoren i, at "magten korrumpere". Er det rigtigt, at jo tættere man kommer på magtens folk – politikere, firmadirektører og store entreprenører – jo mere afdækkes uregelmæssig-heder og den barske, hårde kynisme som praksis? Eller hvad er det, der fører et menneske til toppen? Og hvordan er det så at miste magten igen? Eller, hvor mange toppolitikere, departementschefer og topledere har en absolut uplettet fortid, hvis pressen bliver interesseret?

Filmfakta

The Ghost Writer – Frankrig/Tyskland/England 2009 – Instr.: Roman Polanski – Manus: Roman Polanski og Robert Harris – Medv.: Ewan McGregor, Pierce Brosnan, Olivia Williams, Kim Cattrall, James Belushim, Timothy Hutton, Tom Wilkinson, El Wallach – 126 min. – Tilladt for børn over 11 år – Biografpremiere d. 25/3 og på DVD d. 31/8 2010 – Udlejning/pressebilleder © SF Film

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=7682&area=2>

<http://www.philm.dk/Movie/Detail?id=1782>

<https://www.eyeforfilm.co.uk/review/the-ghost-film-review-by-andrew-grant>

<http://www.nytimes.com/2010/02/19/movies/19ghost.html>